

ACTIVITEITEN VERSLAG PODIUMKUNSTEN 2022

SUBSIDIE BIS 2021-2024/151833

ALLARD PIERSON

DE COLLECTIES VAN DE

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

INHOUD

Inleiding 3

Collectie 6

- Behoud en beheer 7
- Aanwinsten 8
- Bruiklenen 11

Ontsluiting en digitalisering 12

- Ontsluiting 12
- Digitalisering 16
- Projecten 18
- Gebruik van de collecties 20
- Raadpleging databanken 21

Onderwijs en onderzoek 23

- Onderwijs 23
- Onderzoek 23

Presentatie 27

- Tentoonstellingen 27
- Museale presentatie 32

- Digitale tentoonstelling 33
- Lezingen en rondleidingen 33
- Publicaties 34
- Evenementen 35
- Symposia 35

Organisatie 38

- Medewerkers in het Allard Pierson 38

Governance Allard Pierson – toelichting op de drie codes 42

- Inleiding 42
- Governance Code Cultuur 42
- Code Diversiteit en Inclusie 43
- Fair Practice Code 44

INLEIDING

Het jaar 2022 stond in het Allard Pierson, net als bij iedereen, in het teken van opstarten na de coronapandemie, nadat de maatregelen vanaf half januari waren losgelaten. Als team uitvoerende kunsten konden we weer in het depot terecht om met de collecties te werken.

Toch duurde het tot na de zomer eer we volledig op stoom waren en diverse nieuwe medewerkers hadden aangetrokken. De coronacrisis had onder meer tot gevolg dat theater en musici tijd hadden om over hun archief na te denken. Los van vele vragen

kregen we daardoor ook meer aanbiedingen om (delen) van collecties en archieven te verwerken.

Hoogtepunt van het jaar was de realisatie van de tentoonstelling *Zeur niet! De musicals van Annie M.G. Schmidt en Harry Bannink* in de negen tentoonstellingszalen van Allard Pierson, die op 8 april van start ging met een feestelijk en mooi openingsevenement in theater Frascati in Amsterdam.

Zoals in de volgende hoofdstukken te lezen is, heeft het team uitvoerende kunsten Allard Pierson veel bereikt in 2022. Lopende projecten zijn afgerond, aan nieuwe projecten werd begonnen en we waren zowel online als on site beschikbaar voor onze belangrijkste taak: het beantwoorden van vragen en het inspireren van geïnteresseerden en makers in de podiumkunsten.

MISSIE

Wij zijn het geheugen van de podiumkunsten en grafische vormgeving in Nederland. Dat doen we door het beheren, behouden en ontsluiten van zowel analoge als digitale collecties binnen het verzamelgebied podiumkunsten (theater en muziek) en grafische vormgeving. Ingebed in de wetenschappelijke en museale context dragen we zorg voor de collecties en maken wij het schrijven van verschillende geschiedenissen en verhalen mogelijk voor de makers van nu en van de toekomst.

VISIE

Het levend houden van het verleden door het beheren, behouden en ontsluiten van de collecties op gebieden van podiumkunsten en vormgeving.

COLLECTIE

Het Allard Pierson beheert voor de betreffende eigenaren (Gaudeamus Muziekweek, NJA en TiN) de podiumkunstencollecties. Daarnaast zijn er collecties in eigendom, zoals die van het Nationaal Pop Instituut, Donemus en het NAGO.

Doorlopende archivering van de podiumkunsten is essentieel, zodat het materiaal goed bewaard blijft en in elke nieuwe tijd met nieuwe vragen in het achterhoofd kan worden ontsloten. Dat geldt ook voor de grafische vormgeving, waarvan nu eenmaal veel eindproducten verdwijnen, zeker als het gaat om populair drukwerk of digitale producten. Het Allard Pierson is de enige instelling in Nederland die het vormgevingsproces documenteert; juist dat onderdeel is een leerschool voor nieuwe vormgevers en een bron van kennis voor studenten en onderzoekers. Bij het Allard Pierson hebben we de expertise over archiveren en kennis van de collecties in huis.

De medewerkers die verantwoordelijk zijn voor het behoud en beheer van de collecties van Allard Pierson (een collectiebeheerder en twee behoud- en beheermedewerkers) maken deel uit van het team Podiumkunsten. De registrars van de afdeling Beheer & Behoud zorgen voor de verantwoorde afhandeling van bruiklenen, zowel inkomend als uitgaand.

Beheer en behoud vindt plaats in de eigen ateliers. In het IWO-depot bevinden zich de quarantaineruimtes, waar materiaal gecontroleerd wordt op ongedierte en schimmels. De depots hebben een gecontroleerd klimaat, volgens museale normen. In het IWO-depot bevindt zich een aparte ruimte waar temperatuur en luchtvochtigheid zijn afgestemd op audiovisueel materiaal. Materiaal wordt altijd passief geconserveerd, op een manier die past bij het specifieke object.

Het klimaat wordt continu gemonitord en de resultaten worden in een logboek vastgelegd. Waar nodig wordt er tijdig ingegrepen.

Een klein deel van de affiches die in 2022 zijn gerestaureerd.

BEHOUD EN BEHEER

Muziekcollectie

Het project van het ompakken van de bladmuziek en partituren van de collectie Gaudeamus, gestart in 2021, kreeg in 2022 een vervolg. Dit unieke materiaal stond met hun slappe kanten in te smalle kasten. Deze worden nu in zuurvrije omslagen omgepakt en in zuurvrije dozen liggend opgeborgen, een project dat nog tot ver in 2024 zal door-

lopen. Van de in totaal ca. 30.000 partituren zijn er inmiddels 3.125 omgepakt. Een goede start is dus gemaakt.

Theatercollectie

De objecten van het Allard Pierson die in de tentoonstelling *Zeur niet!* te zien waren, zijn voor deze gelegenheid allemaal gecontroleerd en presentabel gemaakt. Alle kostuums uit de musical *Foxtrot* zijn door een externe restaurator speciaal voor deze tentoonstelling

gerestaureerd. Na ontmanteling van de tentoonstelling bleek één kostuum restauratie nodig te hebben, dat heeft in ons atelier plaatsgevonden. Nu de tentoonstelling is afgelopen zijn de kostuums teruggebracht naar het IWO-depot, waar de theatercollectie worden bewaard. Daar zijn ze op aanvraag weer beschikbaar voor onderzoek, waarmee we tegemoetkomen aan de toenemende belangstelling voor dit deel van onze theatercollectie.

De behoudsmedewerkers voor de theatercollectie zijn in 2022 gestart met een tweede kostuumproject. Dit project behelst het vervangen van de bestaande, vervuilde hoezen en het efficiënter plaatsen van de kostuums. Daarnaast worden de kostuums gecontroleerd op hun conditie en wordt dit vastgelegd in collectie beherende software-systeem Adlib. Ook werden door de papierrestaurator maar liefst 240 theateraffiches gerestaureerd. Hierbij werden de affiches schoongemaakt (gewassen), scheuren werden hersteld en soms werd gedoubleerd. Zo worden de collecties voor de toekomst veiliggesteld.

AANWINSTEN

Aangeboden materiaal wordt getoetst aan het collectieplan en besproken in het acquisitieoverleg van het Podiumkunstenteam en vervolgens in de taakgroep Acquisitie. Er

Een deel van de kostuumcollectie in het IWO-depot.

wordt streng geselecteerd want lang niet al het aangeboden materiaal kunnen we opnemen. Aanbieders van (grote) collecties worden bezocht, zo bezochten de conservatoren in 2022 Rieks Swarte, Hans Dulfer en Paul Binnerts, en was er intens overleg met de archivaris van Hans Croiset en de erfgenaam van Michiel Matthews.

Aanwinsten theatercollectie:

- Archief Hans van Manen

- Archief Henk van der Geest
- Archief Hub Matthijsen
- Archief Marijke en Sieto Hoving
- Archief Cas Enklaar

Kleinere schenkingen aan de theatercollectie waren o.a.:

- Tekening van Eric Schneider
- Correspondentie P. Scharoff - H.G. (Horst) Kummerer
- Tekstuitgave: *Telephon, koning van Messene: treurspel*, 1707

- Kostuumontwerpen Jan Aarntzen voor musical *Ping Ping*
 - Schoenen uit de musical *Wat een planeet*
 - Kostuum van Annie Palmen
 - Honderden opnames van Freek de Jonge op cassette
 - Amusementsfoto's eerste kwart 20ste eeuw uit de verzameling van Rients Gratema
- Aanwinsten muziekcollectie:
- Collectie Nieuw Ensemble;
 - 'Corona-collectie' Nederlands Jazz Archief: 21 collecties die door het NJA zijn aangenomen

Een van de aanwinsten 2022: kostuumontwerpen van Jan Aarntzen voor de musical *Ping Ping*.

Een van de aanwinsten 2022: kostuumontwerpen van Jan Aarntzen voor de musical *Ping Ping*.

maar als gevolg van de coronamaatregelen niet eerder geplaatst konden worden in het depot van het Allard Pierson:

- Boeken: 200 boeken aanvulling op bestaande collectie (2,4 meter)
- Verzamelde cd-collecties (6 meter)
- Collectie Ann Burton
- Collectie Binnerts
- Collectie Hans van Assenderp
- Collectie Paul Karting
- Collectie Herman Schoonderwalt
- Collectie Cees Schrama
- Collectie Tim Braaksma
- Collectie Smallenburg
- Collectie Pim Gras
- Collectie Hot Club de France
- Collectie Olaf van der Beek
- Collectie van Paul van Schaik
- Collectie Joop de Roo
- Collectie Eric ter Bals
- Collectie Piet Koster
- Collectie Jacques Waizsvis

- Collectie Frans Elsen
- Collectie Louis van Dijk
- Collectie Aad Bos
- Collectie Hans Dulfer: het eerste deel bestaande uit documentatie/archief en audio-opnamen

BRUIKLENEN

De registrars zijn verantwoordelijk voor de afhandeling van het (internationale) bruikleenverkeer. In 2022 zijn door hen voor de collectie Podiumkunsten de volgende bruikleenaanvragen begeleid:

<i>Aanvrager</i>	<i>Titel tentoonstelling</i>	<i>Periode van</i>	<i>Periode tot</i>	<i>aantal</i>
Museum Meermanno	Ruud de Wild: Songbook	1-10-2022	5-3-2023	1
Stadsmuseum Harderwijk	Met hart en ziel. Harmen Meurs	1-1-2022	1-7-2022	2
Frame products	t.b.v. inlijsten	13-1-2022	17-2-2022	1
Picturae	t.b.v. digitalisering	15-3-2022	31-5-2022	4819
Maarten Eilander	t.b.v. digitalisering 78 toerenplaten	21-3-2022	30-6-2022	
Theater Bellevue	Afscheid Jeannette Smit	9-5-2022	10-5-2022	3
Museum Hallepoort	Magical Theatres	16-12-2022	4-6-2023	3
Badisches Landesmuseum Karlsruhe	Göttinnen des Jugendstils	18-12-2021	11-9-2022	5

De meeste objecten die het depot verlieten waren bestemd voor presentaties in het Allard Pierson. In de tentoonstelling *Zeur niet!* waren maar liefst 224 objecten uit de theatercollecties te zien, in de semipermanente expositie

Amsterdam Creatieve stad zijn de onderdelen van uitvoerende kunsten gewisseld. Ook voor presentaties en lezingen werden objecten ter beschikking gesteld.

ONTSLUITING EN DIGITALISERING

Ontsluiting betreft in principe het vindbaar, aanvraagbaar en/of raadpleegbaar maken van de collecties, onder andere middels digitalisering. Het Allard Pierson is onderdeel van de Universiteitsbibliotheek UvA/HvA, die digitalisering als speerpunt heeft. Binnen het beleidsonderdeel ‘Van digitale transitie naar digitale innovatie’ is het Allard Pierson een belangrijke speler, met een groeiend aantal projecten waarin we onderzoeken hoe we onze collecties op innovatieve manieren kunnen beheren en presenteren. Het Allard Pierson streeft ernaar om de zichtbaarheid, bruikbaarheid en houdbaarheid van zijn digitaal erfgoed te verbeteren. In het kader van deze digitaliseringsambitie ondertekenden de directeur van het Allard Pierson en de directeur van de Bibliotheek UvA/HvA op 28 november 2022 het Manifest van het Netwerk Digitaal Erfgoed.

ONTSLUITING

Theatercollectie

Het reguliere werk voor het theaterteam bestaat uit het beantwoorden van vragen en

het leveren van materiaal aan gebruikers, de invoer van de Nederlandse theaterpremières in alle disciplines, het verwerken van aanwinsten en het verbeteren van de data. In 2022 werd gezocht naar een coördinator datakwaliteit om zowel de kwaliteit van de ingevoerde data te controleren maar ook om als aanspreekpunt te fungeren voor alle instellingen die gebruik willen maken van onze open data. In juli werd Bianca de Waal aangesteld in deze functie. Na een tussenpoos van tien jaar is zij nu opnieuw verantwoordelijk voor de juiste invoer van de theaterproducties. Voor de theatercollectie zijn in het kader van de webpresentatie van de collecties een aantal verbeterstappen gezet, in samenwerking met de afdeling Digitale Projecten & Innovatie van de Universiteitsbibliotheek en met Adlib. In 2022 was een groot converteringsproject gepland om de theatercollecties van Adlib naar Axiell Collections te migreren. De planning is tot tweemaal toe door de leverancier uitgesteld, desondanks heeft het team al veel voorbereidende activiteiten ondernomen. In oktober is een start gemaakt met het verder ontsluiten (opnieuw beschrijven en fotogra-

feren) van de collectie Wajang-poppen met als doel deze collectie beter vindbaar te maken maar ook onjuiste termen te verbeteren. Dit gebeurt samen met expert Hedi Hinzler. In 2022 is begonnen de achterstanden in

archiefverwerking uit de periode 2012-2019 in te lopen. Er is een extra archiefmedewerker aangetrokken, tien archieven zijn geheel ontsloten en van 20 archieven zijn de inventarissen verbeterd.

Adlib invoer en wijzigingen 2022

<i>Database</i>	<i>Invoer (aantal records)</i>	<i>Wijziging</i>	<i>Totaal per 23-12-2022</i>
Objecten in eigen beheer	2313	16797	198499
Archieven	1078	1071	2779
Boekencatalogus	1193	1739	96909
Audiovisueel	68	521	42675
TIN-collectie	1784	12141	109501
Circuscollectie	0	195	5898
Personen en Instellingen	7948	2274	334036
Totaal	14384	34738	790297

Circuscollectie

Het beschrijven van de verschillende deelcollecties van de Collectie Linssen en de Collectie Best – in de loop der jaren met hulp van Herman Linssen aangevuld met gegevens – is in 2022 voortgezet en nu bijna afgerond. Er is steeds naar gestreefd om beide circuscollecties op dezelfde manier te beschrijven, indien mogelijk te koppelen aan het juiste circus, en aan artiesten en steden waarover

informatie te vinden is in de kaartsystemen van Herman Linssen.

In de afgelopen jaren zijn door Herman Linssen al vele teksten gemaakt over zijn circuscollectie. In 2022 zijn daaraan toegevoegd omschrijvingen van zijn collectie fotoalbums en kleurendia's, en de boekencollectie. Deze teksten zijn een verantwoording van wat verzameld werd en hoe het opgeborgen werd. Ze zijn gescand en

opgeslagen, zodat iedereen ze kan raadplegen. Herman Linssen is ook begonnen met het maken van inlegvellen in de grote collectie fotoalbums. Hierop zijn de juiste namen te vinden van de circussen waarvan foto's te vinden zijn in de albums. Mochten de albums ooit uitgebreid beschreven worden, dan is de informatie dus beschikbaar.

Omdat Herman Linssen en Jaap Best in het verleden regelmatig affiches geruild hebben, bevat de collectie circusaffiches veel doubletten. Omdat het niet wenselijk is dat bij het zoeken en vinden van een bepaald circus dubbele affiches te zien zijn, is ervoor gekozen dit zoveel mogelijk te ontdubbelen. In 2022 zijn door veilingbedrijf Zwiggelaar de dubbele Friedländer-circusaffiches geveild. Dat gebeurde in twee trances, in juli en december. Voor beide veilingen werd een digitale en een fysieke catalogus gemaakt. De opbrengst overtrof de verwachtingen, en komt ten goede aan de circuscollecties in de vorm van de aanstelling van een conservator.

Muziekcollecties

De muziekcollecties waren ontsloten in het catalogussysteem Koha dat stamt uit de tijd van het Muziek Centrum Nederland. Deze software was zodanig verouderd dat een migratie naar een ander, actueler systeem dringend gewenst was. De data zijn in 2021 gemigreerd naar Alma, het catalogussysteem

van de Bibliotheek van de Universiteit van Amsterdam. Hierdoor werden de beschrijvingen toegankelijk voor alle gebruikers – nationaal en internationaal – van de Universiteitsbibliotheek. Dit zorgde in 2022 meteen voor een toename van vragen naar de muziekcollecties. We hebben 120 nazook-/leveringsvragen op de muziekcollectiemail ontvangen en het aantal uitleningen is in 2022 meer dan verdubbeld nu de muziekcollecties vindbaar zijn via de catalogus van de UB. In totaal hebben we 68 items uitgeleend ten opzichte van 4 vorig jaar. In 2022 zijn de workflows ingericht voor ontsluiting van de collecties door vrijwilligers.

Grafische collecties

In 2022 zijn werkzaamheden verricht aan de grafische archieven/collecties met als doel om alle metadata uit de verouderde NAGO database geschikt te maken voor publicatie op ArchivesSpace (onze eigen database). De archieven en collecties worden gecontroleerd, aanvullingen verwerkt, ontdubbeld, beter verpakt (passieve conservering) en voorzien van etiketten zodat alles kan worden gevonden en aan bezoekers beschikbaar gesteld.

De volgende collectiebeschrijvingen zijn in 2022 gemaakt en gepubliceerd:

- [Archief van Cor van Velsen](#)

Studenten van de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten op bezoek bij de grafische collectie.

Inventarissen:

- **Archief van Dick Elffers**
- **Archief van Gerard Warnars**
- **Archief van Benno Wissing**
- **Archief van Pieter Brattinga**
- **Archief van Mart Kempers**
- **Archief van Cor van Velsen**

Werkzaamheden per collectie:

- Archief van Ben Bos (UBA442): in 2022 is een aanvulling van 1,2 m binnengekomen; er is ontdebeld, definitief verpakt en gedeeltelijk geïnventariseerd.

- Archief van Pieter Brattinga (UBA678): definitief verpakt, bijna helemaal van etiketten voorzien en inventaris afgerond en gepubliceerd.
- Archief van Dick Elffers (UBA422): definitief verpakt en van etiketten voorzien. Inventaris afgerond en gepubliceerd.
- Archief van Mart Kempers (UBA684): definitief verpakt en van etiketten voorzien. Inventaris afgerond en gepubliceerd.
- Collectie Mijksenaar-Westendorp (UBA447): geordend, definitief verpakt en deels geïnventariseerd.

- Archief van Ootje Oxenaar (UBA681): ontdebeld, definitief verpakt, van etiketten voorzien en inventaris klaargemaakt voor publicatie.
- Archief van Will van Sambeek (UBA685): geordend en ontdebeld.
- Archief van Jurriaan Schrofer (UBA441): ompakken gestart.
- Archief van Karel Suyling (UBA683): ontdebeld, definitief verpakt en aanvulling geïnventariseerd.
- Archief van Otto Treumann (UBA390): definitief verpakt, van etiketten voorzien en inventaris bijna afgerond.
- Archief van UNA (UBA495): ontdebeld, definitief verpakt, van etiketten voorzien en inventaris klaar gemaakt voor publicatie.
- Archief van Cor van Velsen (UBA686): ontdebeld, geordend, definitief verpakt en van etiketten voorzien. Inventaris en collectiebeschrijving gemaakt en gepubliceerd.
- Archief van Gerard Warnars (UBA443): ontdebeld, definitief verpakt en inventaris gepubliceerd.
- Archief van Ad Werner (UBA444): definitief verpakt en van etiketten voorzien.
- Archief van Benno Wissing (UBA494): definitief verpakt, van etiketten voorzien, inventaris afgerond en gepubliceerd.
- Archief van Nicolaas Wijnberg (UBA687): gedeeltelijk definitief verpakt en van etiketten voorzien.

DIGITALISERING

De in 2021 voorbereide digitalisering van de muziekaffiches (3478 stuks), circustekeningen en grafiek (1341 stuks) werd in 2022 door digitaliseringsbedrijf Picturae uitgevoerd. Vervolgens werden de gedigitaliseerde bestanden door het team gekoppeld aan de beschrijvingen.

In de Studio in *AP Live*, de vrij toegankelijke publiekszone van het Allard Pierson, zijn vrijwilligers (10) in 2022 doorgegaan met het digitaliseren van audiomateriaal uit de collectie uitvoerende kunsten. Naast het op aanvraag digitaliseren voor externe gebruikers werd voor de muziekcollectie gewerkt aan verschillende digitaliseringsprojecten:

- digitaliseren en verrijken van metadata van de geluidbanden van Gaudeamus
- digitaliseren van en metadateren van cassettes uit de collectie van het Nationaal Pop Instituut
- digitaliseren en metadateren van de cassettes van de Collectie Jacques Waisvisz (onderdeel van de Collectie NJA)
- de cassettecollectie Oscar Smit is gedigitaliseerd en er is een begin gemaakt met het digitaliseren van de cassettecollectie van Ann Burton
- digitaliseren van cassettes van Freek de Jonge

Erik Korver (coördinator) en Hans van Keulen (conservator) met schenker Freek de Jonge in De Studio van het Allard Pierson.

PROJECTEN

Programmaboekjes

Doel van het Programmaboekjesproject was het opschonen van de dubbele titels in de productiedatabase. Zie voor bijzonderheden het activiteitenverslag van 2021. In 2022 is hard gewerkt om dit project af te ronden. Resultaat is dat er ruim 17.000 première-records verwijderd konden worden en dat zo'n 7.000 premières die nu een premièredatum gekregen hebben, doorgeschoten zijn naar de Theaterencyclopedie. Stichting Dioraphte en de Stichting TiN hebben financieel meebetaald aan dit zo broodnodige, belangrijke maar weinig sexy project.

Podiumkunst.net

Het Allard Pierson is een van de consortiumpartners van Podiumkunst.net. In dat consortium participeren wij actief met een aantal projecten en de conservator/teamleider zit in de directieraad. Het team uitvoerende kunsten is actief betrokken bij de Metadata-groep Muziekcollecties van Podiumkunst.net dat tot doel heeft om alle versnipperde muziekcollecties in Nederland centraal toegankelijk te maken. Hier noemen we een aantal activiteiten. Voor een volledig overzicht zie het activiteitenverslag van Podiumkunst.net.

In de zomer is het project 'zichtbaarheid Nederlandstalig Lied' gestart in samenwerking met Podiumkunst.net en de Taalunie. Er wordt een inventarisatie gemaakt om in beeld te krijgen hoe het staat met de collecties van particulieren verzamelaars. Daarnaast wordt er een reportage gemaakt over de noodzaak van het bewaren van dit erfgoed.

Het Allard Pierson, de Academie voor Theater en Dans, De Nieuwe Toneelbibliotheek, Literatuur Vlaanderen, Taalunie en Podiumkunst.net werken aan een register voor de Nederlandstalige toneelteksten.

Een vervolg op het project rondom The Need for Legacy is de inventarisatie van de archieven van drie Nederlands cultureel diverse theatergezelschappen: De Nieuw Amsterdam (DNA), Cosmic en Made in da Shade. Twee theatermakers (Maarten van Hinte en Marjorie Boston) beheren deze archieven en zijn begonnen met een inventarisatie, ondersteund door Óns archief. Dit wordt voortgezet in 2023. Het Allard Pierson draagt graag bij aan het opzetten van dit archief dat belangrijke meerwaarde heeft en dat een bron gaat zijn voor nieuwe verhalen en presentaties.

Het Allard Pierson draagt financieel bij aan het project 'De Rob Toubert Sound'. In dit project komen een aantal archieven samen die in Podiumkunst.net verenigd en aan elkaar

Het project 'Stoffige stukken'.

verbonden worden. Er is audiomateriaal gevonden in de collecties van Allard Pierson, het Nederlands Jazz Archief, Beeld en Geluid, en een aantal privé-archieven. Het materiaal wordt zorgvuldig gedigitaliseerd en gemetadateerd waarbij het archief van de van de Stichting Omroep Muziek (Muziekschatten.nl) essentieel is voor het duiden van de gevonden unieke opnamen.

In het kader van inspiratie van nieuwe makers door erfgoed werd van 15-17 april 2022 het project 'Stoffige Stukken' uitgevoerd door Nineties Productions i.s.m. Theater Bellevue. Tijdens dit paasweekend werden zes Nederlandse stukken die oorspronkelijk geschreven werden voor Toneelgroep Centrum in een geënceneerde lezing opgevoerd door een mix van jonge acteurs en veteranen uit de oorspronkelijke voorstellingen – vaak met de auteur in de zaal.

GEBRUIK VAN DE COLLECTIES

Alle boeken, teksten en gedrukte blad-muziek in de collectie kunnen online worden aangevraagd en worden ingezien in de Onderzoekzaal van het Allard Pierson op de Oude Turfmarkt. Deze aanvragen lopen over het algemeen goed; om hoeveel aanvragen voor de theatercollectie het precies gaat is niet te zeggen, omdat het aantal aanvragen niet per vakgebied of collectie wordt bijgehouden.

Als het om kwetsbare materialen gaat, kan slechts een klein deel van de erfgoedcollectie die in het depot wordt bewaard, in de Onderzoekzaal opgevraagd worden. In 2022 zijn daarvoor 73 aanvragen gedaan (tegen 53 in 2021). Het gaat daarbij om tijdschriften, foto's, recensies, personaliamappen, archieven, bijzondere uitgaven en handschriften, en productiemappen. De overige collectie-onderdelen moeten op afspraak in het depot in Amsterdam-Zuidoost worden ingezien. In 2022 kwamen 62 bezoekers naar het depot (in 2021 warden dat er 38). Er is dus in alle opzichten een stijging waar te nemen.

Bijzondere bezoekers was een drietal jonge kunstenaars die de Collectie Gaudeamus bezochten. Ze waren op zoek naar (audio) materiaal en inspiratie ten behoeve van een muziek-performance tijdens de Gaudeamus-muziekweek in september.

Het aantal vragen voor de muziekcollecties is ten opzichte van 2021 zo goed als gelijk gebleven. We hebben 120 substantiële nazoekvragen behandeld, waarvoor bij 29 vragen digitaal materiaal is aangeleverd. Het gaat hier dan vaak om audio-opnames, van enkele nummers tot hele concerten, foto's, negatiefbladen, scans van partituren, krantenartikelen/knipsels en paragrafen uit boeken. In totaal zijn er 208 items geleverd. Het merendeel van de vragen betreffen de collectie van Het Nederlands Jazzarchief (NJA). Bij vragen die resulteerden in een bezoek was het bekijken van het materiaal in de onderzoekzaal vaak afdoende en konden gebruikers zelf voor onderzoekdoeleinden en eigen gebruik kopieën maken. In 2022 ontvingen we 27 bezoekers, dit is meer dan in 2021. Nu de muziekcollecties vindbaar zijn in de catalogus van de UB is het aantal uitleeningen gestegen naar 68. In veel gevallen gaat dit om boeken.

Bij de collectiespecialisten van de Theatercollectie zijn 1.019 vragen via e-mail binnengekomen waarvan er 384 gingen om het leveren van digitaal materiaal, aanvragen of inzien.

RAADPLEGING DATABANKEN

Bij het Allard Pierson zijn verscheidene databanken ondergebracht. Voor de Uitvoerende kunsten zijn dat de Theater-

encyclopedie en het Circusmuseum. Het aantal bezoeken aan deze databanken groeide in 2022 met 22%.

	2022		2021	
	<i>bezoeken</i>	<i>pagina's</i>	<i>bezoeken</i>	<i>pagina's</i>
Theaterencyclopedie.nl	719.632	1.195.007	568.070	1.019.681
Circusmuseum.nl	6.300	15.208	5.150	13.033
Totaal	725.932	1.210.215	573.220	1.032.714

De Onderzoekzaal in het Allard Pierson.

ONDERWIJS EN ONDERZOEK

De collecties die de Nederlandse theater-, muziek- en grafische vormgevingsgeschiedenis in beeld brengen, zijn van belang voor de makers van nu en van de toekomst. Daarnaast zijn deze collecties van groot belang voor wetenschappelijk onderzoek en onderwijs. Aan de Universiteit van Amsterdam zijn, mede dankzij de aanwezigheid van de collecties, enkele leerstoelen gevestigd: de leerstoelen Musical en Opera en de Wim Crouwel-leerstoel voor grafische vormgeving. In 2022 werd Gabriele Klein benoemd tot bijzonder hoogleeraar Ballet en Dans, op de Hans van Manen-leerstoel.

ONDERWIJS

Voor de tentoonstelling *Zeur niet!* (zie Presentaties) zijn de opleidingen op het gebied van (musical)theater benaderd, met positief resultaat: zo bezochten o.a. 100 studenten Muziektheater & Musicaltheater (1e-4e jaar) van de Fontys Hogeschool voor de Kunsten de tentoonstelling en kregen een lezing en rondleiding. Ook eerstejaars AHK-studenten Productie Podiumkunsten en studenten van de Frank Sanders Akademie bezochten de

tentoonstelling. Irma Boom en conservator Mathieu Lommen verzorgden rondleidingen voor studenten over de tentoonstelling *Book: Manifest*. Voor het symposium bij die tentoonstelling werden de volgende opleidingen benaderd: KABK (MA TypeMedia, BA Graphic Design), Rietveld Academie, ArtEZ, HKU, Academie Minerva en de Fotovakschool.

In 2022 zijn de volgende onderwijsgroepen ontvangen:

- 20 september: Dick Zijp met studenten (Universiteit Utrecht)
- 17 november: Emilie van Opstal (VU) met studenten Research Mastercollege over de receptie van de antieke tragedie en over performance history

ONDERZOEK

De in 2021 met financiering door het Mondriaan Fonds aangestelde medewerker Dekoloniseren van collecties ging verder met het onderzoek naar hoe en op wat voor wijze de collecties beter kunnen worden beschreven. Er werd nauw samengewerkt met Stichting The Need for Legacy (o.a. tijdens het Theater-

festival) en er is in het Allard Pierson een diversiteitswerkgroep opgericht.

Sinds januari 2022 wordt met The Need for Legacy gewerkt aan een online omgeving om de podiumkunstencollecties van makers van kleur breder toegankelijk te maken. De collecties van het Allard Pierson worden hierbij verbonden met andere archieven, presentaties en diverse vormen van geschiedenisoverdracht om de theatergeschiedenis van Nederland te verrijken, diverser en inclusiever te maken. In september was er eerste presentatie van de plannen voor publiek tijdens de PRO-dagen van het Nederlands Theater Festival. In 2023 gaat het Allard Pierson samen met The Need for Legacy verder met het inventariseren van materiaal voor de online omgeving en de bouw van het online platform in samenwerking met Podiumkunst.net.

Op 20 mei organiseerde de Reinwardt Academie ‘Blik op Digitaal Dekoloniseren’, een dag over podiumkunsten waarbij studenten en pas afgestudeerden van theaterscholen, conservatoria en erfgoedopleidingen werden uitgenodigd om samen met het Allard Pierson, The Need for Legacy, de Universiteit van Maastricht en Podiumkunst.net de archieven te verkennen. Verschillende professionals brachten archiefmateriaal mee van Nederlandse makers van kleur en/of met een migratieachtergrond; uit de collectie van het

Allard Pierson o.a. materiaal vanuit de Nederlandse hiphop alsook Nederlandse beschouwingen van de Indonesische cultuur/culturele uitingen en recensies, en een kostuum van de productie Les Nègres van Jean Genet. De deelnemers verdiepten zich in dit materiaal om te komen tot acties. Wat willen we hiermee doen? En wat moeten we ermee doen?

In juni heeft een brainstorm plaatsgevonden over de uitwisseling van podiumkunsten tussen Nederland en voormalig Nederlands-Indië. Bij de brainstorm waren diverse instellingen uitgenodigd zoals het Moluks Museum en (oud-)onderzoekers met expertise over podiumkunsten in/uit Nederlands-Indië/Indonesië. Het doel van de brainstorm was het verkennen van mogelijk verder onderzoek binnen onze collectie maar er zijn geen concrete projecten uit ontstaan. Er komt mogelijk nog een vervolg op deze brainstormsessie met genodigden die op dit moment nog actief onderzoek doen rondom culturele uitwisseling tussen Nederland en Indonesië/voormalig Nederlands-Indië.

Voor de online presentatie van de circuscollectie is een start gemaakt met een herindeling van de website circuseum.nl voor de presentatie van materiaal over mensvertoeningen zoals volkerenshows en freakshows. Bij de herindeling staat dit materiaal als aparte

VRIJDAG
20 MEI 2022
11:00 - 15:00

**REINWARDT
ACADEMIE
AMSTERDAM**

BLIK OP DIGITAAL DEKOLONISEREN

DE PODIUMKUNST-VERHALEN VAN TOEN, NU EN DAN

categorie op de website en niet langer als ‘highlight’ tussen de acrobaten en clowns, en er komt een uitgebreide historische toelichting bij het materiaal als context voor de bezoeker.

Voor het dekoloniseren van de collectieregistratie is een eerste inventarisatie gemaakt van de collectie Uitvoerende kunsten en de mogelijkheden en beperkingen van Adlib om deze veranderingen door te voeren. Dit project loopt door in 2023.

PRESENTATIE

TENTOONSTELLINGEN

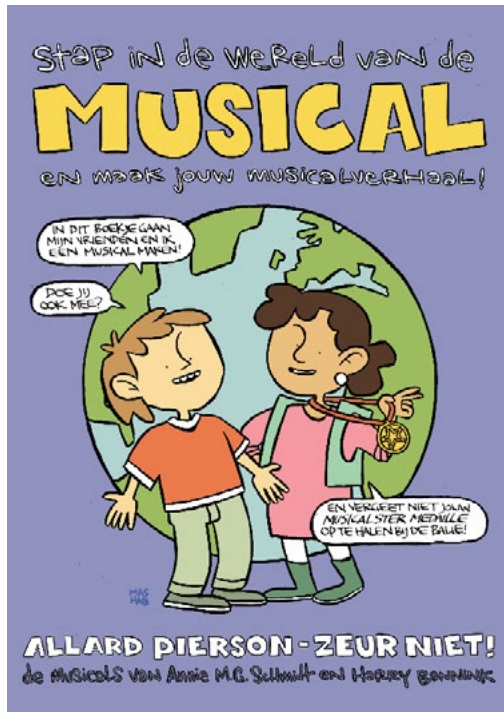
Zeur niet!

De grote en zeer arbeidsintensieve tentoonstelling *Zeur Niet! De musicals van Annie M.G. Schmidt en Harry Bannink* had in het eerste kwart van 2022 een grote impact op het team. Met name de behoudsmedewerkers en de samenstellers (waaronder Milco Feijnenbuik, hoofdredacteur van de Theaterencyclopedie) waren fulltime bezig met dit project. In deze tentoonstelling, die van 8 april tot en met 30 oktober 2022 te zien was in het Allard

Pierson, kwamen de zeven musicals van Annie en Harry tot leven door middel van kostuums, decorstukken, ontwerpen, persoonlijke voorwerpen en veel beeld en geluid. Deze eerste tentoonstelling over musicals richtte de schijnwerpers op de ontwikkeling van het musicalgenre in Nederland, de creativiteit van Annie en Harry, en op de maatschappelijke ontwikkelingen in de jaren zestig, zeventig en tachtig van de vorige eeuw, die nog opvallend actueel blijken te zijn. De tentoonstelling toonde aan de hand van objecten, audiovisueel materiaal en video-interviews met betrok-

De opening van de tentoonstelling *Zeur niet!* met een optreden van Lone van Roosendaal en met Willem Nijholt als een van de gasten.

Lesmateriaal

kenen en hedendaagse makers hoe Annie en Harry hun stempel hebben gedrukt op de Nederlandse musicaltraditie en velen na hen hebben geïnspireerd.

Alle grote dagbladen besteedden aandacht aan de tentoonstelling. Ook op radio en tv was over de tentoonstelling veel te zien en te horen: het programma Ivo Niehe op Zondag (2x), Opium op Radio 4, Villa van den Brink op omroep Max, Volgspot op Radio 5 en de Ochtend van 4 op Radio 4 besteedden

De ABRI-campagne

aandacht aan *Zeur Niet!*. We lanceerden twee radiospots met de stemmen van Albert Verlinde en Gerrie van der Klei op NPO Radio 1, 4 en 5, en outdoorreclame in Amsterdam en NS Onderweg (schermen in de treinen). Ook *Linda.*, *RTL Boulevard*, *Plus Magazine* en *Gay News* en natuurlijk ons eigen *Allard Pierson Magazine* (artikel in nummer 125) besteedden aandacht aan de tentoonstelling. Acties waren er voor de leden van WeArePublic en Stadspashouders. De tentoonstelling is drie keer opgenomen in de digitale nieuwsbrief voor de Vrienden van het Allard Pierson, met o.a. aandacht voor de musical-rondleidingen op zondag. Op de social mediakanalen van het Allard Pierson en van de Theaterencyclopedie werden posts

geplaatst over de tentoonstelling. Op Instagram was het om de week #ZeurNietZaterdag: op het account werd een kort fragment uit een van de interviews in de tentoonstelling geplaatst. Tijdens de Amsterdamse Uitmarkt maakten we reclame voor de tentoonstelling met pop-up presentaties in de Cultuurtuin op het Museumplein.

We kunnen spreken van een succesvolle eerste grote tentoonstelling over een onderwerp uit onze theater- en muziekcollecties: er waren 252 objecten van het Allard Pierson te zien, waarvan 76 in bruikleen van 19 bruikleengevers – al dit materiaal was, op een enkel kostuum na, nooit eerder te zien geweest. Ruim 28.000 bezoekers bezochten de tentoonstelling. *Zeur niet!* is goed ontvangen in de media, en werd door de bezoekers gewaardeerd met een gemiddeld cijfer 8,3.

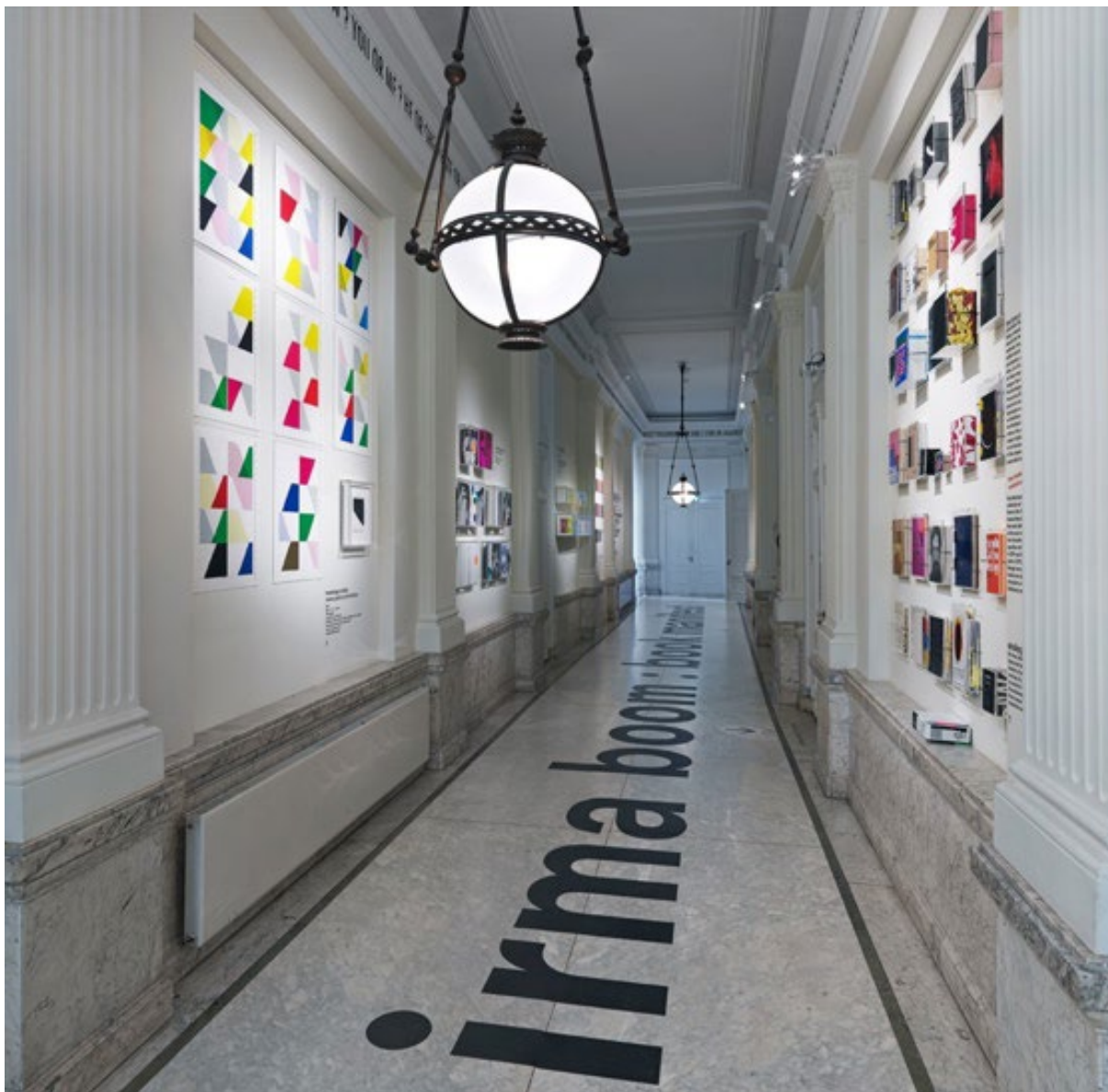
Irma Boom : Book Manifest

Onderdeel van de omvangrijke collectie grafische vormgeving van het Allard Pierson is het ‘levend archief’ van Irma Boom, internationaal een van de meest spraakmakende grafisch ontwerpers. Vanaf 1 februari presenteerde het Allard Pierson *Irma Boom : Book Manifest*, een tentoonstelling met uitsluitend onvoltooid werk van Boom. Niet het eindproduct maar het ontwerp- en productieproces stonden centraal in deze haltentoonstelling. Boom tekende zelf voor het ontwerp en de

inrichting, waarbij zij de monumentale architectuur van het Allard Pierson – de hoge wanden en de marmeren vloer – volop wist te benutten. *Book Manifest* toonde wat aan het drukken en binden voorafgaat: het experiment en de enerverende zoektocht naar de ultieme vorm. In UvA Live was een film te zien over dit maakproces.

Bij de tentoonstelling verscheen de publicatie *Irma Boom: Book Manifest : books in reverse chronological order, 2022-1986, with comments here and there*. We organiseerden een signeersessie door Irma Boom in de Espresso bar van het Allard Pierson, en in de (online) museumwinkel ging het boek als warme broodjes over de toonbank.

Het Allard Pierson verstuurde rondom deze tentoonstelling diverse persberichten en nieuwsbrieven, en plaatste berichten op zijn social mediakanalen. Er verschenen artikelen in o.a. Trouw, het Financieel Dagblad en Het Parool, en op 28 maart werd Irma Boom geïnterviewd in het radioprogramma **Springvossen** van Amsterdam FM. Advertenties werden geplaatst in de nieuwsbrief van See All This, in Metropolis en Mr Motley. Een actie met We Are Public bood gratis toegang en een rondleiding. Met deze acties en met de feestelijke opening van de tentoonstelling werd een geheel nieuwe doelgroep bereikt. De tentoonstelling was te bezoeken tot en met 25 september en reisde daarna door naar de

De tentoonstelling *Irma Boom : Book Manifest* in het Allard Pierson.

Biblioteca Apostolica in Vaticaanstad, waar zij onder de titel *Book! Boom!* te zien was tot 25 februari 2023.

Godinnen van de art nouveau

De reizende tentoonstelling *Godinnen van de art nouveau* is door het Allard Pierson is

ontwikkeld in samenwerking met het Badische Landesmuseum in Karlsruhe en het Braunschweigische Landesmuseum in Braunschweig. Dit Nederlands-Duitse samenwerkingsproject maakte het mogelijk om art-nouveauobjecten uit de collectie van de drie musea aan een breed en internationaal

De tentoonstelling *Göttinnen des Jugendstils* in Karlsruhe, met rechts op de achtergrond ruim 40 covers van het tijdschrift *Jugend* uit de collectie van het Allard Pierson.

publiek te presenteren. Uit de collecties van het Allard Pierson waren bijzondere ontdekkingen te zien, zoals de complete jaargangen van de tijdschriften *Jugend* en *Ver Sacrum* (met zeldzame bijdragen van Koloman Moser en Gustav Klimt), een affiche van De Bazel en Lauweriks en een groot aantal contemporaine publicaties over emancipatie en vrouwenrechten. De theatercollectie was goed vertegenwoordigd met o.a. een verloren gewaande tekening van Aubrey Beardsley die door de conservator van de Tate Modern als origineel is bestempeld en in Beardsleykringen wereldnieuws was, een medaillon van Sarah Bernhardt en een levensgroot affiche van Sarah Bernhardt als Hamlet. Nadat de tentoonstelling in 2020 in het Allard Pierson te zien was, was het van 18 december 2021 tot en met 19 juni 2022 de beurt aan Karlsruhe om de *Göttinnen des Jugendstils* te presenteren. Van de begeleidende publicatie verscheen een Duitse editie in samenwerking met uitgeverijen wBOOKS en Theiss Verlag. Ondanks de covidperikelen kunnen we spreken van een succesvol project: de tentoonstelling heeft op deze twee locaties al ruim 70.000 bezoekers getrokken. In 2023 zal de tentoonstelling doorreizen naar Braunschweig.

MUSEALE PRESENTATIE

In de semipermanente expositie Amsterdam Creatieve Stad zijn in 2022 de onderdelen van

De verloren gewaande tekening van Aubrey Beardsley die in de theatercollectie van het Allard Pierson is ontdekt.

uitvoerende kunsten eenmaal gewisseld. Er stonden kostuums van het dansgezelschap Dansproducties van Bianca van Dillen, en in september is er gewisseld naar een tentoonstelling met als thema Natuur, met voor de muziekcollecties aandacht voor de Elektronische Composities van Jan Boerman en Ton Bruynèl.

De presentatie over Ann Burton in De Studio.

In de Studio van het Allard Pierson is altijd een grafische presentatie van een bepaald onderwerp uit de muziekcollecties te zien in combinatie met audiofragmenten. In 2022 was op de expositiewand de presentatie over Jan Pieterszoon Sweelinck uit 2021 nog te zien. Eind 2022 werd de presentatie vervangen en werd aandacht gegeven aan jazzzangeres Ann Burton (1933-1989). Zij hoorde samen met Rita Reys en Greetje Kauffeld tot de Grote Drie van de Nederlandse jazz-zang uit de twintigste eeuw.

DIGITALE TENTOONSTELLING

In het kader van onze digitaliseringsambitie hebben we een digitale versie van de tentoonstelling *Zeur niet!* ontwikkeld en deze op de website van de [Theaterencyclopedie](#) blijvend toegankelijk gemaakt. Voor elke zaal van de tentoonstelling is een sub-pagina aangemaakt die een inkijkje geeft naar wat er in de zaal te zien was. De bezoeker vindt er de inhoudelijke zaalteksten, afbeeldingen van hoe de zaal eruitzag, een gedeelte van de tentoongestelde objecten, en de interviewvideo's die in die zaal werden afgespeeld.

LEZINGEN EN RONDLEIDINGEN

In december hield Leonie Sterenborg, project-medewerker kostuums, een lunchlezing in het Allard Pierson over de geschiedenis van crossdressing op het podium. Aan de hand van een reeks bijzondere objecten uit de theatercollectie werd verteld hoe en waarom crossdressing wordt ingezet en op welke manier crossdressing personages een extra betekenislaag geeft.

De lunchlezing is terug te zien via deze [link](#).

Op 17 november vond de lezing 'Circustheater door de eeuwen' voor circusprofessionals plaats. Harm van der Laan (docent circusgeschiedenis aan Codarts Rotterdam en artistiek leider van Tall Tales Company) vertelde over vier millennia aan theatrale vormen van circus en acrobatische vormen van theater, aan de

hand van onze circuscollectie. De geschiedenis van circus en theater zijn immers nauw aan elkaar verwant.

Er zijn in 2022 door medewerkers Uitvoerende kunsten en grafische vormgeving veel rondleidingen gegeven over de tentoonstellingen *Zeur niet!* en *Book Manifest*, aan studenten en aan genodigden en groepen uit de musical- en theaterwereld. Ook vonden voor speciale groepen rondleidingen plaats in het iwo-depot.

PUBLICATIES

In *Allard Pierson Magazine*, het tijdschrift van het Allard Pierson dat tweemaal per jaar verschijnt, zijn in 2022 de volgende artikelen

gepubliceerd over de theatercollectie:

- Hans van Keulen en Rob van der Zalm, 'Ongezien. Prenten en tekeningen uit de theatercollectie'. In: *Allard Pierson Magazine* 126 (2022), p. 9-11
- Leonie Sterenborg, 'Crossdressing op het podium'. In: *Allard Pierson Magazine* 126 (2022), p. 22-25

Artikelen in het tijdschrift *Scènes*:

- '250.000 pagina's theatergeschiedenis'. In: *Scènes*, september-december 2022 (2022), p. 68
- 'Het omvangrijke variétéarchief van Ritsko van Vliet'. In: *Scènes*, december 2022-februari 2023 (2022), p.38

Werkshop voor scholieren bij de tentoonstelling *Zeur niet!*

EVENEMENTEN

Randprogrammering

Voor de gevarieerde programmering bij de tentoonstelling *Zeur niet!* verbonden we vermaak aan actuele sociaal-maatschappelijke onderwerpen, en hebben we vijf musical/theaterdocenten geworven: we organiseerden workshops voor (s)po en (s)vo, familie-rondleidingen, colleges voor de MuseumJeugdUniversiteit, kunstschooldagen, wandelingen door Annie's Amsterdam, training voor cultuurcoördinatoren i.s.m. Mocca, en een stripverhaal dat kinderen zelf konden afmaken. We zijn blij dat de scholen met wie we tijdens *Zeur niet!* een partnerschap zijn aangegaan, zich blijvend aan het Allard Pierson hebben gecommitteerd, en met hen zullen we nieuwe educatieve programma's ontwikkelen.

Tijdens de Amsterdamse Museumnacht hield de conservator kostuums een lezing over crossdressing in het kader van de verwerving van het archief van Cas Enklaar.

SHARP2022

Het jaarlijkse internationale congres van de Society for the History of Authorship, Reading, and Publishing (SHARP), vond van 11 tot 15 juli plaats in Amsterdam en werd georganiseerd door de UvA/Allard Pierson en de VU. Het thema was 'The power of the written word'. Op de eerste dag van

SHARP2022 werden in het Allard Pierson rondleidingen georganiseerd met o.a. aandacht voor de collectie uitvoerende kunsten.

SYMPOSIA

Naar aanleiding van de tentoonstelling *Irma Boom: Book Manifest* vond 10 september een druk bezocht **symposium** plaats in de Oudemanhuispoort van de UvA, op loopafstand van het Allard Pierson. Op het symposium sprak Boom vijf gasten, die vier verschillende boektypologieën vertegenwoordigden: Rem Koolhaas (architectuurboek), Berend Strik (kunstenaarsmonografie), Rineke Dijkstra (fotoboek) en Viktor & Rolf (modeboek). De gesprekken werden geleid door moderatoren die expert zijn op hun gebied: voor architectuur Stephan Petermann (auteur, redacteur, ontwerper van tentoonstellingen), voor beeldende kunst Michiel Nijhoff (bibliothecaris Stedelijk Museum Amsterdam), voor fotografie Mattie Boom (conservator fotografie Rijksmuseum) en voor mode Gert Jonkers (journalist, maker van stijlbladen). De uitverkochte zaal, met 400 bezoekers, zinderde eerst van anticipatie, daarna van enthousiasme. Het publiek bleek geïnteresseerd, geïnformeerd en professioneel.

Op 19 oktober vond in het Universiteitstheater in Amsterdam het symposium 'Ik zou je het liefste in een doosje willen doen...'

Impressies van het symposium 'Ik zou je het liefste in een doosje willen doen'.

plaats, een speciale middag rondom archivering van (musical)theater. Want als er over 50 jaar een theatertentoonstelling zou zijn, wat moet er dan vandaag de dag gebeuren om dat mogelijk te maken? Vanuit verschillende invalshoeken werd er gesproken over de archivering van (musical)theater. Hans van Keulen vertelde over de Theatercollectie en Guido Jansen van Podiumkunst.net gaf tips en tricks om zelf aan de slag te gaan met eigen

archief. Daarnaast deelde Sanne Thierens haar ervaringen met onderzoek doen in theaterarchieven, en kwamen Pia Douwes, Rudy Hellewegen, Marco de Koning en Dana Hoyer vertellen over hun plannen voor een musicalmuseum en het archief van Evert J.M. Douwes. Aanmelden was gratis en inclusief tentoonstellingsbezoek.

ORGANISATIE

Het Allard Pierson is onderdeel van een van de gemeenschappelijke diensten van de Universiteit van Amsterdam (UvA) en Hogeschool van Amsterdam (HvA): de Bibliotheek UvA/HvA. De bestuurlijke structuur van de UvA is vastgelegd in de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW) en in het daarop gebaseerde Universiteitsreglement, en is in overeenstemming met de code goed bestuur universiteiten van de Vereniging van Universiteiten (VSNU). Het Allard Pierson is geregistreerd in het Museumregister en het Allard Pierson past de Governance Code Cultuur toe, evenals de Code Diversiteit en Inclusie en de Fair Practice Code.

De Stichting Allard Pierson is door het Allard Pierson opgericht om fondsenwervende activiteiten te kunnen verrichten in een privaatrechtelijke structuur, expliciet gescheiden van onderwijs en onderzoek zodat vermenging met en oneigenlijk gebruik van publiek geld wordt uitgesloten. Met het aanvragen, gevolgd door toekenning door het Ministerie van OCW, van BIS-gelden ontvangt de Stichting sinds 2021 publieke gelden. De

Stichting Allard Pierson is onafhankelijk heeft een onafhankelijk bestuur:

- Nick Boxem, voorzitter
- Joachim Fleury, secretaris
- Martijn Pronk, penningmeester

De leden van het bestuur vertegenwoordigen het brede domein van het Allard Pierson. Het resultaat is een deels divers samengesteld bestuur (zie: GCC, principe 1). Met dit nieuwe bestuur zijn een taakverdeling en een rooster van aftreden vastgesteld (zie: GCC, principe 4 en 5). Het bestuur van de Stichting is onbezoldigd (zie: GCC, principe 3).

MEDEWERKERS IN HET ALLARD PIERSON

Het team uitvoerende kunsten valt onder de afdeling Kennis en Collecties van het Allard Pierson die wordt aangestuurd door hoofdconservator Stijn van Rossem. Per 1 april trad in het Allard Pierson een nieuwe directeur aan: Els van der Plas.

De conservator theater, Hans van Keulen, is projectleider en teamleider van het team

uitvoerende kunsten. De activiteiten voor de grafische collecties worden in overleg met hem georganiseerd door het team Digitalisering en Ontsluiting onder leiding van Tahirih Fruchaud. Het team podiumkunsten bestaat verder uit drie collectiespecialisten, de eerste schakel in het contact tussen gebruikers en de collectie, drie conservatoren (1,0 theater en 0,6 muziek) en een aantal projectmedewerkers. Daarnaast zijn er nog drie medewerkers van Beheer & Behoud.

In 2022 hebben de volgende medewerkers zich ingezet voor de collecties uitvoerende kunsten en grafische collecties:

- Sylvia Alting van Geusau (collectiespecialist theater tot 1 juli)
- Tuja van den Berg (integratie en beschrijving circuscollecties)
- Brenda Bernard (programmaboekjes)
- Melissa Bos (archiefmedewerker)
- Jan Brouwer (verwerking collecties NJA vanaf 1 februari)
- Milco Feijnenbuik (hoofddredacteur Theaterencyclopedie)
- Simon Groot (conservator toonkunstcollectie)
- Djoni Heijden (grafische archieven en collectie)
- Marianne van der Heijden (invoer teksten vanaf 1 december)
- Marjolein Homan Free (programmaboekjes)
- Gonneke Janssen (collectiespecialist theater)
- Sem de Jong (projectcoördinator De Studio, tot 15 februari)
- Hans van Keulen (teamleider en conservator theater)
- Erik Korver (coördinator De Studio vanaf 1 februari)
- Margot Laane (behoudsmedewerker muziek)
- Eline Levering (communicatie Theaterencyclopedie en *Zeur niet!*)
- Lisa Lucassen (collectiespecialist theater vanaf 1 april)
- Peter Odding (collectiebeheerder, sector Behoud en Beheer)
- Merel Reuleaux (behoudsmedewerker theatercollectie)
- Maurits Reijnen (archiefmedewerker muziekcollecties vanaf 1 mei)
- Foske Rozeboom (grafische archieven en collectie)
- Liselotte Salters (collectiespecialist muziek)
- Leonie Sterenborg (conservator kostuumcollectie)
- Jacinta van de Ven (archiefmedewerker depotcollecties)
- Charlotte Verweij (grafische archieven en collectie)
- Inge van Vught (grafische archieven en collectie)
- Bianca de Waal (manager datakwaliteit sinds 1 juli)
- Eva van der Weerd (controle invoer Theaterencyclopedie)

- Ditmer Weertman (conservator muziek)
- Frederieke van Wijk (dekolonisering)
- Manon Wittebol (programmaboekjes)
- Erik Zevenhuizen (archieffmedewerker depotcollecties vanaf 1 september)

Stagiairs:

- Irene Bergsma, stage Theaterwetenschap. Maken van plaatsingslijst Ritsko van Vliet, 15 juni t/m 26 augustus
- Annet Piet Nouwen, Master Archief Wetenschap, onderzoek naar acquisitie theatercollectie, archief Cas Enklaar beschreven, 1 september tot en met 31 januari 2023
- Biba Vergouwe en Nathan Kim, studenten Archiving Art, rapport geschreven met aanbevelingen over de TCS en de methode van acquisitie, 3 oktober tot en met 31 december
- Marilyn Rojot, stage Theaterwetenschap, onderzoek naar Nooy's Volkstheater vanuit verschillende perspectieven (historisch, communicatie en subsidie), 9 februari 2021 tot en met 15 maart 2022

- Annabelle Kamphuis, stage Theaterwetenschap, onderzoek naar verschillende voorstellingen rondom protesttheater. Vier artikelen geschreven voor de Theaterencyclopedie, 14 februari tot en met 10 mei

Vrijwilligers:

- Vaste redactie Theaterencyclopedie: Dhian Siang Lie, Aart Blom, Menso Carpentier Alting (overleden 23 september)
- Overige vaste vrijwilligers Theaterencyclopedie: Mirjam Engels (per 20 september), Willem de Koe (per 26 oktober), Christian Berger (per 17 november), Christianne Spigt (per 25 november)
- Willem Rodenhuis (liaison officer circuscollectie)
- Hubert van de Walle, Eric Breider, Anne-miek Jurgens, Axel Luyk, Bence Meijer, Geert Dijkstra (digitalisering in de Studio)
- Oscar Smit (cassette-collecties NPI)
- Bert van Eijk (audio-digitalisering)
- Fons Willemsen (muziekcollecties)

GOVERNANCE ALLARD PIERSON – TOELICHTING OP DE DRIE CODES

INLEIDING

Het Allard Pierson past de codes Governance Code Cultuur, de Code Diversiteit en Inclusie en de Fair Practice Code toe. Hieronder leggen we uit op welke wijze wij dit doen.

GOVERNANCE CODE CULTUUR

Het Allard Pierson is onderdeel van de Universiteit van Amsterdam. Daarmee is de bestuurlijke structuur vastgelegd in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) en in het daarop gebaseerde Universiteitsreglement, in overeenstemming met de code goed bestuur universiteiten van de Universiteiten van Nederland (VSNU). Het Allard Pierson is daarenboven geregistreerd in het Museumregister, waarmee we ook de Governance Code Cultuur omarmen en daarvan enkel gemotiveerd afwijken (pas toe óf leg uit).

Het Allard Pierson realiseert zijn maatschappelijke doelstelling met de erfgoedbibliotheek, het museum en de academie door culturele waarde te creëren, over te dragen

en/of te bewaren. Dit doet het Allard Pierson onder andere door valorisatie middels zijn programmering, en door bijdragen te leveren aan onderzoek en aan onderwijs door middel van de academie.

De directie verantwoordt zich door middel van het jaarverslag. Het jaarverslag is openbaar. Ook wordt in het jaarverslag aandacht besteed aan de wijze waarop het Allard Pierson de Governance Code Cultuur toepast.

De directie van de Universiteitsbibliotheek bepaalt de bezoldiging van de directeur. De directeur geeft in het jaarverslag informatie over het bezoldigingsbeleid van de organisatie en publiceert het jaarverslag op de website. Het Allard Pierson volgt de CAO Nederlandse Universiteiten (CAO-NU).

De directeur is in- en extern helder over de taken en bevoegdheden van collega's, processen en procedures. Naar de structuur en processen wordt opnieuw gekeken. Het Allard Pierson kijkt op dit moment naar de structuur, onderlinge afspraken en over-

leggen. Alle voor de organisatie belangrijke beslissingen en strategische documenten worden door de directie vastgesteld en ter goedkeuring voorgelegd aan de directie Bibliotheek UvA/HvA.

De UvA heeft regelingen opgesteld voor het melden van misstanden (klokkenluiders-regeling) conform de relevante wetgeving. Uitgangspunt is ‘no surprises’. De UvA heeft goede procedures voor risicobeheersing en controle. Het Allard Pierson volgt deze procedures.

Betrokken collega’s, inclusief de bestuurders en toezichthouders van de Universiteit van Amsterdam, zijn onafhankelijk en handelen integer. Zij zijn alert op belangenverstrengeling, vermijden ongewenste belangenverstrengeling en gaan op een transparante en zorgvuldige wijze om met tegenstrijdige belangen.

De directeur en het management van de Bibliotheek UvA/HvA én de directeur en het managementoverleg van het Allard Pierson zijn verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding, het functioneren en de resultaten van de organisatie.

Er wordt zorgvuldig en verantwoord omgegaan met de mensen en middelen van de organisatie.

Het Allard Pierson heeft met verschillende stichtingen van doen, die of (voormalig) eigenaar zijn van collecties (o.a. Stichting

Theater Instituut Nederland), of collecties in bruikleen geven (Stichting Gastronomische Bibliotheek), of voor het Allard Pierson fondsen werven (stichting Allard Pierson). Voor het beheer en behoud van de collecties is een beheersovereenkomst gesloten tussen de collectie-eigenaren en de UvA. Met de stichtingen vindt regelmatig bestuurlijk voortgangsoverleg plaats. De komende periode herijken we deze vorm van overleg in afstemming met onze stakeholders.

De Raad van Advies van het Allard Pierson is het orgaan waarvan het Allard Pierson externe feedback krijgt op zijn functioneren. Hierin hebben stakeholders zitting en experts met relevante kennis en kunde.

CODE DIVERSITEIT EN INCLUSIE

Het Allard Pierson wil een spiegel zijn van de maatschappij in zijn programmering, personeelsbeleid, publieksbereik en keuze van partners. Ook in de positionering wil het Allard Pierson dit uitdragen. Het Allard Pierson volgt de Code Diversiteit en Inclusie en het diversiteitsbeleid van de Universiteit van Amsterdam. Het Allard Pierson participeert in Musea Bekennen Kleur.

Programma en publiek

Diversiteit en inclusie zijn voor collecties, archieven en programmering een actueel onderwerp.

We streven naar een collectie die representatief is voor de hele samenleving. Onderwerpen die daarom de komende periode onze bijzondere aandacht hebben, zijn het koloniaal verleden, de representatie van vrouwen en het collectioneren en archiveren van podiumkunsten van zwarte makers.

Onze collecties zijn grotendeels digitaal beschikbaar en op aanvraag voor iedereen toegankelijk.

In 2023 starten we met het onderzoeken van onze Surinamica-collectie. We passen de bijschriften van deze collectie aan volgens Words Matter. Op deze manier wordt momenteel ook de collectie uitvoerende kunsten onderzocht.

In de programmering krijgt de volgende jaren het thema ‘Macht en Onmacht’ aandacht met onderwerpen als dekolonisatie, gender, duurzaamheid en rechtvaardigheid.

Personeel

Het Allard Pierson is een organisatie voor iedereen en wil niemand uitsluiten. We hebben wel nog stappen te maken om een meer divers personeelsbestand te hebben. Op dit moment is er bij het Allard Pierson een gevarieerde mix van leeftijden en een gelijke man-vrouwverhouding. Bij het aanbieden van werkplekken wordt altijd gelet op de toegankelijkheid voor mensen met een fysieke beperking.

We doen aan strategische personeelsplanning, passend bij de inhoudelijke opgaven waar we voor staan (zoals representatie in de collecties) en continueren daarom de inzet om onze organisatie een afspiegeling van de maatschappij te laten zijn.

Partners

Het Allard Pierson ontwikkelt de laatste jaren een breed herkend, erkend en gedragen netwerk, waar partijen zich in al hun diversiteit graag bij aansluiten om expertise te brengen en te halen. Via onze partnerschappen verbinden wij ons aan (nieuwe) gemeenschappen én (nieuw) publiek. Deze ontwikkelingen zetten we gestaag voort.

FAIR PRACTICE CODE

We onderschrijven de Fair Practice Code, waarbij we oog hebben voor alle vijf de kernwaarden: solidariteit, duurzaamheid, diversiteit, vertrouwen en transparantie. Het Allard Pierson valt onder de regels voor de (semi)publieke sector zoals die zijn vastgelegd in de Wet Normering Topinkomen. Het beloningsbeleid is passend bij onze ANBI-status (Stichting Allard Pierson en de UvA).

Het Allard Pierson hanteert de CAO-NU.

De organisatie is relatief ‘plat’, met veel verantwoordelijkheid en autonomie voor medewerkers en teams. Medewerkers voelen

zich vertrouwd en verbonden met het Allard Pierson. Naast de gebruikelijke in- en uitstroom hebben we ook 19,4 fte dienstverbanden van meer dan tien jaar. De komende 5 jaar gaat een aantal medewerkers met pensioen. Door het hanteren van een zogenoemde dakpanconstructie zorgen we ervoor dat kennis en kunde niet verloren gaan: de senior werkt de nieuwe junior in en draagt zijn/haar kennis over.

Het Allard Pierson is een lerende organisatie en bekommert zich om de duurzame ontwikkeling en mobiliteit van zijn medewerkers. Er wordt in ruime mate geïnvesteerd in scholing en opleiding van het eigen personeel. Tijdens de functioneringsgesprekken komt de persoonlijke ontwikkeling uitgebreid aan bod.

Het imago van de organisatie als veilige werkplek is van evident belang. Het Allard Pierson/de UvA heeft verschillende vertrouwenspersonen binnen de organisatie. Personeel dient in staat te zijn te werken met een grote verscheidenheid aan mensen, waaronder ook kwetsbare personen. Het Allard Pierson verhoogt het aantal medewerkersbijeenkomsten om te informeren en te delen, maar ook om lastige onderwerpen bespreekbaar te maken.

Stappen die we maken:

- We willen evaluaties van projecten, partners en processen nog meer aandacht geven
- Organisatiestructuur en -cultuur krijgen de komende jaren meer aandacht
- Diversiteit en inclusie hebben ten volle de aandacht van de organisatie
- Werkdruk is een doorlopend probleem en gaan we uitdrukkelijk meenemen in het cultuur- en structuurtraject

We kunnen vaststellen dat we de Fair Practice Code op de volgende punten naleven:

- We houden ons aan de CAO Nederlandse Universiteiten
- We houden ons aan de Richtlijn kunstenaarshonoraria
- We houden ons aan de afspraken in het kader van auteursrechtvergoedingen
- We sluiten met de vrijwilligers en stagiaires vrijwilligerscontracten af
- Alle vereiste verzekeringen zijn afgesloten
- We stimuleren opleidingen en zelfontplooiing van onze medewerkers
- Binnen diverse externe gremia delen we onze kennis en expertise
- Onze financiële verslaggeving en ons jaarverslag zijn transparant

COLOFON

© Allard Pierson – de collecties van de
Universiteit van Amsterdam 2023

Coördinatie
Paulien Retèl

Vormgeving
Sander Pinkse Boekproductie

ALLARDPIERSON

DE COLLECTIES VAN DE UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM